

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลังของการวิจัย

"สังคมไทยเป็นสังคมที่กำลังพัฒนา การพัฒนาของสังคมไทยดำเนินไปพร้อมกันทุก ๆ ด้าน คือ ด้านการเมือง ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และ ด้านวัฒนธรรม"¹ การที่จะพัฒนาสังคมให้ได้อย่างเต็มเม็ดเต็มหน่วย กล่าวคือ ประเทศมีเอกราช มีความมั่นคงปลอดภัยจากการรุกรานภายนอก มีการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย โดยมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข สังคมมีความสงบสุข ประชาชนเคารพกฎหมาย มีสัมมาชีพ สุขภาพและอนามัยสมบูรณ์ มีขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีและมีวัฒนธรรมอยู่ในระดับสูง เป็นเอกลักษณ์ของชาติไทยเราได้นั้น ปัจจัยที่สำคัญที่สุดคือ ทรัพยากรมนุษย์หรือทรัพยากรกำลังคนที่มีความรู้ความสามารถทุกระดับ ซึ่งจะได้มาจากฝึกอบรมและการศึกษา การพัฒนาการศึกษาคือการผลิตกำลังคนทุกระดับให้มีปริมาณและคุณภาพ ให้เป็นสัดส่วนตรงตามความต้องการในระบบเศรษฐกิจของประเทศ การผลิตทรัพยากรมนุษย์ให้ตรงกับความต้องการของประเทศนั้น เป็นกระบวนการพัฒนาคนทั้งในแง่สติปัญญา และคุณภาพ ซึ่งต้องใช้เวลาอันนานจึงจะสัมฤทธิ์ผล การพัฒนาเศรษฐกิจที่ดำเนินไปแล้วได้ขยายขอบเขตของการทำงานในด้านต่าง ๆ กว้างขวางยิ่งขึ้นเป็นอันมาก ความต้องการกำลังคนโดยเฉพาะในระดับกลาง (Middle level of Man-Power) ได้ทวีขึ้นเป็นสำคัญ การวางแผนการศึกษาจึงควรให้ความสำคัญในเรื่องนี้เป็นพิเศษ²

¹ ภิญโญ สาร, หลักบริหารการศึกษา (กรุงเทพมหานคร : วัฒนาพานิช, 2516), หน้า 19.

² ก่าแหง พลาวงกู, "ข้อคิดบางประการเกี่ยวกับการศึกษา," วารสารคณะ
กรรมการการศึกษาแห่งชาติ 1 : 4 (พฤศจิกายน 2515) : 1.

การศึกษาจึง เป็นกฎเกณฑ์ที่จะทำให้การพัฒนาประเทศบรรลุผลตามเป้าหมายได้ การศึกษาที่จะผลิตกำลังคนเพื่อการพัฒนาประเทศให้ได้ทั้งปริมาณและคุณภาพตรงกับความต้องการมากที่สุดในเวลาอันสั้นที่สุดคือ การศึกษาในระบบโรงเรียน (Formal Education) การศึกษาในระดับมัธยมศึกษาได้แก่การศึกษาที่อาศัยประถมศึกษาเป็นพื้น " เพื่อให้เด็กในวัยรุ่นนี้พัฒนาความสามารถและความถนัดเฉพาะตนโดยจัดให้ผู้เรียนมีความรู้ทั้งวิชาการและวิชาชีพที่เหมาะสมกับวัย ความต้องการ ความสนใจ และ ความถนัดของแต่ละบุคคล เพื่อสนองความต้องการของท้องถิ่นและประเทศชาติ"¹ การศึกษาในระดับมัธยมศึกษาจึงมีส่วนรับผิดชอบมากที่สุดในการเตรียมกำลังคนเพื่อการพัฒนาประเทศ นอกจากนี้การมัธยมศึกษายังมีความสำคัญอีกคือ พลเมืองไทยในอนาคตจะเป็นอย่างไร โรงเรียนมัธยมมีส่วนรับผิดชอบมากที่สุด เพราะวัยนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาเป็นวัยสำคัญ เป็นวัยหัวเลี้ยวหัวต่อของชีวิต รอยพิมพ์ใจที่นักเรียนได้รับในโรงเรียนมัธยมศึกษามีผลต่อพฤติกรรมในอนาคตของนักเรียนมากที่สุดยิ่งกว่าวัยใด ๆ ผู้บริหารการมัธยมศึกษาทุกระดับ ครูโรงเรียนมัธยมทุกคน ตลอดจนเจ้าหน้าที่หรือผู้ที่เกี่ยวข้อง ทุกคนต้องมีส่วนร่วมในการรับผิดชอบ และมีอุดมคติที่ตรงกันที่จะสร้างนักเรียนมัธยมขณะนี้ให้เป็นนักพัฒนาประเทศในอนาคตให้ได้ การศึกษาไทยจึงจะบรรลุเป้าหมาย²

การจัดการศึกษาระดับมัธยมมีปัญหามากมายกล่าวคือ กว้าง หลากนุร ใ้ให้ข้อถกเกี่ยวกับปัญหาต่าง ๆ ทางการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาประเทศ สำหรับส่วนที่เกี่ยวข้องกับการมัศึกษานั้นพอสรุปได้เป็น 7 ประการคือ

¹ คณะกรรมการวางแผนพื้นฐานเพื่อปฏิรูปการศึกษา, ปฏิรูปการศึกษา (กรุงเทพมหานคร : วัฒนาพานิช, 2518), หน้า 82-83.

² วิทยุ สาธร, "การมัธยมศึกษากับการพัฒนาประเทศ," วารสารสภาการศึกษาแห่งชาติ 4 : 12 (กรกฎาคม 2513) : 46.

1. การเพิ่มของประชากรของประเทศ ถ้าคิดเป็นจำนวนแล้วจะประมาณ 1 ล้านคนต่อปี อยู่ในวัยศึกษาระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา 380,000 คน แต่มีที่รับเด็กเพิ่มขึ้นได้ปีละประมาณ 200,000 คน
  2. งบประมาณที่ได้รับจากรัฐบาลในด้านการศึกษา ปัจจุบันอยู่ระหว่าง 15-19 เปอร์เซ็นต์ของงบประมาณรายจ่ายทั้งหมดของประเทศ หรือประมาณ 2-9 ของผลิตภัณฑ์ในประเทศ (G.N.P.) ปัญหาการขาดแคลนครูและโรงเรียนจึงเห็นได้ชัด
  3. ความสูญเสียเปล่า สถิติดักเรียนสอบไล่ตกในชั้นมัธยมศึกษาต้นและมัธยมศึกษาปลาย มีอยู่ถึง 10 เปอร์เซ็นต์ และ 40 เปอร์เซ็นต์ ตามลำดับ
  4. นักเรียนที่สำเร็จชั้นประถมศึกษาและมัธยมศึกษาขาดความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพ
  5. ความสมคูลย์ของการศึกษาในเมืองหลวงกับส่วนภูมิภาค รวมทั้งหลักสูตรไม่สอดคล้องกับสภาพของแต่ละภูมิภาค
  6. ปัญหาการผลิตนักศึกษา คือความต้องการกำลังคนที่ยังขาดอยู่มากคือ คนที่สำเร็จการศึกษาระดับกลาง
  7. ประการสุดท้ายความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเป็นไปอย่างรวดเร็วมาก หลักสูตรต่าง ๆ อาจเปลี่ยนแปลงแก้ไขไม่ทันความต้องการความก้าวหน้า¹
- ทัศนะของนักการศึกษาผู้นี้สอดคล้องกับคณะกรรมการวางพื้นฐานเพื่อปฏิรูปการศึกษา ซึ่งกล่าวถึงปัญหาหรือสภาพของเนื้อหาสาระและการเรียนรู้ในระดับมัธยมศึกษาไว้ว่า "หลักสูตรประโยคมัธยมศึกษา 2503 นั้นวิชาสามัญไม่จบในตัวเอง ไม่เชื่อให้ผู้ศึกษาไปประกอบอาชีพได้แบบเรียนไม่เหมาะสมกับท้องถิ่น เนื้อหาหนักและล้าสมัย การวัดผลเป็นอุปสรรคต่อการปรับปรุง

---

¹ กำนาง พลงกูร, "ข้อคิดบางประการเกี่ยวกับการศึกษา," วารสารคณะกรรมาธิการการศึกษาแห่งชาติ 12 (กรกฎาคม 2513) : 16.

การเรียนการสอน เพราะการวัดผลวัดแต่การสอบข้อเขียนเท่านั้น"¹

ในแง่ของการต่อเนื่องของการมัธยมศึกษากับอุดมศึกษานั้น นิพนธ์ คันทเสวี กล่าวว่า
ขาดการต่อเนื่องกัน ซึ่งพอจะสรุปได้ 3 ประเด็นคือ

1. พื้นฐานความรู้ของนักเรียนสายวิทยาศาสตร์ ไม่สูงพอกับที่เปิดสอนในชั้นต้นของมหาวิทยาลัย เพราะมหาวิทยาลัยใช้เนื้อหาวิชาตามมาตรฐานของมหาวิทยาลัยสากล
  2. วิธีสอน การสอนในระดับมัธยมศึกษาไม่ได้เตรียมตัวให้เด็กเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยอย่างถูกต้อง การศึกษาในระดับอุดมศึกษามักเป็นไปโดยอิสระคือ อภิปรายซักถามนักเรียนต้องจดคำบรรยายเป็น รู้จักแบ่งเวลาทบทวนหนังสือ
  3. การปลูกนิสัยในการคิดให้รู้จักเหตุ รู้จักค้นคว้าหาคำตอบที่ถูกต้องที่สุด รู้จักวิเคราะห์เหตุการณ์และมีความสนใจสิ่งที่อยู่รอบตัว เช่น ก้านเศรษฐกิจ สังคม และการปกครอง ยิ่งน้อยไป ทำให้นิสัยนักศึกษาเป็นคนหนักไม่เอาเบาไม่สู้ ขาดการคิดอย่างลึกซึ้ง²
- ป้วย อังภากรณ์ คณบดีมหาวิทยาลัย โดยเฉพาะอย่างยิ่งโรงเรียนในระดับอำเภอที่อยู่ในชนบทที่ทุรกันดาร และได้ตั้งโครงการบัณฑิตอาสาพัฒนา โดยร่วมมือกับกระทรวงศึกษาธิการ ส่งคนรุ่นหนุ่มสาวที่สำเร็จปริญญาตรีออกไปสอนในโรงเรียนตั้งกล่าวที่มีปัญหาขาดแคลนครูมาก³

¹คณะกรรมการวางพื้นฐานเพื่อปฏิรูปการศึกษา, ปฏิรูปการศึกษา (กรุงเทพมหานคร : วัฒนาพานิช, 2518), หน้า 106-107.

²นิพนธ์ คันทเสวี, "ความต่อเนื่องของหลักสูตร มศ.ปลาย กับมหาวิทยาลัย," ศูนย์ศึกษา 19 : 4 (เมษายน - มิถุนายน 2516) : 73-75.

³ป้วย อังภากรณ์, "การพัฒนาการศึกษาในชนบท," วิทยาสาร 25 : 14 (8 เมษายน 2517) : 10.

คณะนิติศึกษาโท สาขาวิชาบริหารการศึกษา แผนกวิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้สัมมนาเรื่อง "วิกฤตการณ์การจากระบบการศึกษา" ผลการสัมมนา พบว่าการศึกษาระดับมัธยมศึกษาที่มีวิกฤตการณ์หลายประการ โดยสรุปกล่าวเป็น 4 ส่วนคือ

ส่วนที่ 1 กล่าวถึงวิกฤตการณ์ที่เกิดจากการนำเอาหลักสูตรประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย ปี 2518 ไปใช้ พบว่า ขาดการเตรียมการที่ดีทำให้ผู้บริหารโรงเรียน ครูและนักเรียน ขาดความเข้าใจการเรียนระบบหน่วยกิต (Credit System) การประเมินผล การจัดโปรแกรมการเรียน

ส่วนที่ 2 กล่าวถึงวิกฤตการณ์ที่เกิดจากความไม่เสมอภาคในการศึกษา โดยพบว่า โอกาสในการเข้าศึกษาในระดับนี้ของคนในเมืองกับชนบทต่างกัน คุณภาพของโรงเรียนต่างกัน การคัดเลือกมีการใช้อภิสิทธิ์ การสอบคัดเลือกสอบแต่เนื้อหาวิชา หลักสูตรกำหนดโดยส่วนกลาง ทำให้แต่ละภูมิภาคได้รับความรู้ต่างกัน

ส่วนที่ 3 กล่าวถึงวิกฤตการณ์ที่เกี่ยวกับความประพฤตินักเรียน เช่น การชุมนุมทางการเมือง การประท้วงเพื่อเรียกร้องสิทธิ และการใช้เสรีภาพ การยกพวกตีกัน และปัญหา ยาเสพติด

ส่วนที่ 4 กล่าวถึงวิกฤตการณ์ที่เกิดขึ้นจากความสูญเสียทางการศึกษา เช่น จำนวนนักเรียนในระดับมัศึกษาน้อยเกินไป เมื่อเทียบกับจำนวนนักเรียนในระดับประถมศึกษาหรือเมื่อเปรียบเทียบกับจำนวนร้อยละของเด็กในกลุ่มอายุในวัยเรียนของต่างประเทศ โรงเรียนไม่สามารถจะผลิตคนได้ตามความต้องการของประเทศทั้งปริมาณและคุณภาพ รวมทั้งปัญหาตกซ้ำชั้น และการออกจากโรงเรียนในระหว่างปี¹

---

¹นิติศึกษาโท สาขาวิชาบริหารการศึกษา, "วิกฤตการณ์ในการจากระบบการศึกษา," (เอกสารประกอบการสัมมนา แผนกวิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2518), หน้า 1-63. (อัครสำเนา)

จะเห็นได้ว่า การจัดการมัธยมศึกษาในประเทศไทยมีปัญหามากมาย ก่อ สวัสดิทานิชย์ ในขณะที่ คำรณคำแห่งอริบดักกรมวิสามัญศึกษา ได้วิเคราะห์ปัญหาต่าง ๆ ออกมาคล้ายกับปัญหาที่กล่าวมาแล้ว และมีความเห็นว่า " เนื่องจากประเทศไทยเป็นประเทศที่กำลังพัฒนาและมีปัญหาเกี่ยวกับการมัธยมศึกษาเป็นอันมากนี้ เพื่อชวนให้นักการศึกษา นักเศรษฐศาสตร์ นักปกครอง และประชาชนทั่วไปหันมาเอาใจใส่ต่อการมัธยมศึกษา ถือว่าเป็นเรื่องความเป็นความตายในขณะนี้"¹ ผู้วิจัยเองได้ตระหนักถึงปัญหาและความสำคัญของการมัธยมศึกษาเป็นอย่างยิ่ง และมีความเห็นว่าปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้อาจเกิดจากการบริหารการศึกษาในโรงเรียนก็เป็นไปได้ จึงร่วมกับคณะนิสิตในสาขาวิชาเดียวกันที่สนใจการศึกษาระดับมัศึกษานี้ทำโครงการวิจัยขึ้นทั่วประเทศ โดยผู้วิจัยมีความสนใจจะศึกษาในเขตศึกษา 6 ซึ่งผู้วิจัยรับราชการอยู่

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาโครงสร้างของระบบบริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตศึกษา 6
2. เพื่อศึกษางานบริหารการศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตศึกษา 6 โดยเฉพาะงานด้านความสัมพันธ์กับชุมชน งานวิชาการ งานบุคคล งานกิจการนักเรียน และงานธุรการ การเงินและบริการ
3. เพื่อทราบปัญหาเกี่ยวกับโครงสร้างของระบบบริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตศึกษา 6 และงานบริหารทั้ง 5 ประเภทในโรงเรียนดังกล่าว

¹ ก่อ สวัสดิทานิชย์, "การศึกษาโดยทั่วไป การมัธยมศึกษาในประเทศไทย," ใน ประมวลบทความเกี่ยวกับการมัธยมศึกษา กรมวิสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ รวบรวม, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์จุฬารัฐสภา, 2513), หน้า 1-19.

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาเฉพาะ

1. งานบริหารการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตศึกษา 6 คือ จังหวัดลพบุรี จังหวัดสระบุรี จังหวัดอ่างทอง จังหวัดชัยนาท จังหวัดสิงห์บุรี จังหวัดอยุธยา และ จังหวัดอุทัยธานี
2. โรงเรียนที่เป็นประชากรใช้เฉพาะโรงเรียนที่สอนครบชั้น มศ. 1-3 หรือ มศ. 1-5 ในปีการศึกษา 2518 ส่วนที่เปิดสอนไม่ครบชั้นไม่นำมาศึกษา
3. ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ได้จาก ผู้อำนวยการกองการมัธยมศึกษา ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ หรือผู้อำนวยการโรงเรียนเท่านั้น

คำจำกัดความ

เนื่องจากคำบางคำที่ใช้ในงานวิจัยนี้ อาจมีความหมายแตกต่างจากคำที่ใช้กันอยู่ทั่วไป ผู้วิจัยจึงขอให้ความหมายของคำบางคำไว้ดังต่อไปนี้

โครงสร้างของระบบบริหาร หมายถึง การจัดองค์กร (Organization) ย่อยการกำหนดตำแหน่ง แจกแจงหน้าที่การจกสายบังคับบัญชาในการดำเนินกิจการของโรงเรียน ทั้งที่เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ หรือกำหนดขึ้นโดยผู้บริหารเอง

งานบริหารการศึกษา หมายถึง งานทุกประเภทที่ดำเนินการอยู่ในโรงเรียน แบ่งออกเป็น 5 ประเภทคือ

1. งานวิชาการ หมายถึง กิจกรรมทุกชนิดในโรงเรียนซึ่งเกี่ยวข้องกับปรับปรุงพัฒนาการสอนนักเรียนให้ได้ผลดีและมีประสิทธิภาพที่สุด ได้แก่ งานที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร โครงการสอน นิเทศการสอน การพัฒนาครู อุปกรณ์การสอนและการประเมินผล
2. งานบุคคล หมายถึง กิจกรรมทุกชนิดที่จะทำให้บุคลากรในโรงเรียนทำงานใ้บรรลุวัตถุประสงค์ของโรงเรียน ภายในเวลาอันสั้นที่สุด สิ้นเปลืองวัสดุอันน้อยที่สุด ขณะเดียวกัน

บุคลากรเหล่านั้นเกิดความสุข ได้แก่ การสรรหา การมอบงาน การบำเหน็จความชอบ การลา การโยนย้าย วินัยและการลงโทษ สวัสดิการ การนิเทศงาน การฝึกอบรมและการประเมินผลการปฏิบัติงาน

3. งานกิจการนักเรียน หมายถึง กิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเฉพาะกับนักเรียน ในส่วนที่ไม่เกี่ยวข้องกับการสอนในห้องเรียน ได้แก่ สำนะโนนักเรียน การรับนักเรียน กิจกรรมนักเรียน บริการแนะแนว บริการสุขภาพและการรักษาระเบียบวินัย

4. งานธุรการ การเงิน และงานบริการ หมายถึง กิจกรรมต่าง ๆ ที่จะสนับสนุนให้งานบริหารการศึกษาอื่น ทั้ง 4 ประเภท เกิดทั้งประสิทธิภาพและประสิทธิผล ได้แก่ งานสารบรรณ การเงิน ทะเบียน บัญชี อาคารสถานที่ และบริการ

5. งานสัมพันธ์กับชุมชน หมายถึง งานทุกประเภทที่โรงเรียนจัดขึ้นเพื่อสร้างความเข้าใจหรือก่อให้เกิดความร่วมมือซึ่งกันและกันระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองและกับชุมชน ได้แก่ การประชาสัมพันธ์ การให้บริการแก่ชุมชน การติดต่อกับผู้ปกครองและชุมชน สมาคมผู้ปกครองและครู (P.T.A.) และสมาคมศิษย์เก่า

ผู้บริหารการศึกษา หมายถึง ผู้มีอำนาจหรือหน้าที่คอยควบคุมดูแลและบริหารโรงเรียน ตามกฎหมาย แบ่งออกเป็น 2 ประเภทคือ

1. ผู้บริหารนอกโรงเรียน ได้แก่ ศึกษาธิการจังหวัด ผู้ช่วยศึกษาธิการจังหวัด ศึกษาธิการอำเภอ และผู้ช่วยศึกษาธิการอำเภอ

2. ผู้บริหารภายในโรงเรียน ได้แก่ ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ ผู้อำนวยการโรงเรียน และผู้ช่วยครูใหญ่ ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ ผู้ช่วยผู้อำนวยการของโรงเรียนฝ่ายต่าง ๆ

นักวิชาการ หมายถึง ครูทุกคนที่ปรากฏอยู่ในบัญชีอัตรากำลังของกรมสามัญศึกษา ยกเว้นครูที่ทำหน้าที่ฝ่ายบริหารเท่านั้น

ประชาชน หมายถึง ผู้ปกครองนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา

เขตศึกษา 6 หมายถึง ท้องที่ซึ่งสำนักงานศึกษาธิการ เขตตั้งอยู่ในจังหวัดลพบุรี มี
เขตในท้องที่ 7 จังหวัดคือ จังหวัดลพบุรี จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จังหวัดสิงห์บุรี จังหวัด
สระบุรี จังหวัดชัยนาท จังหวัดอุทัยธานี และจังหวัดอ่างทอง¹

โรงเรียน หมายถึง โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตศึกษา 6
ซึ่งในปีการศึกษา 2518 เปิดสอนครบทุกชั้น คือ ม.ศ. 1-3 หรือ มศ. 1-5

ประโยชน์ที่ได้จากการวิจัย

จากผลการวิจัยครั้งนี้คาดว่าจะทำให้ทราบโครงสร้างของระบบบริหารภายใน งาน
บริหารการศึกษา รวมทั้งปัญหาเกี่ยวกับโครงสร้างของระบบและปัญหาของงานบริหารการศึกษา
ทั้ง 5 ประเภท ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตศึกษา 6 อันจะเป็นประโยชน์
ในการปรับปรุงงานบริหารการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวง
ศึกษาธิการ ในเขตศึกษา 6 ต่อไป

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้
ประชากร ประกอบด้วย กลุ่มผู้บริหาร นักวิชาการ และกลุ่มประชาชนที่มีหน้าที่เกี่ยวข้อง
กับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดต่าง ๆ ในเขตศึกษา 6 คือจังหวัด
ลพบุรี จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จังหวัดสระบุรี จังหวัดสิงห์บุรี จังหวัดชัยนาท จังหวัด
อ่างทอง และจังหวัดอุทัยธานี

¹พระราชกฤษฎีกาแบ่งท้องที่ของกระทรวงศึกษาธิการออกเป็นเขต พ.ศ. 2516, "

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง จังหวัดที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง สุ่มมาประมาณร้อยละ 60 ของ จังหวัดที่อยู่ในเขตศึกษา 6 โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) และจะสุ่มตัวอย่างโรงเรียนมาใช้ในการวิจัยประมาณร้อยละ 50 ของโรงเรียนมัธยมศึกษาในแต่ละจังหวัดตัวอย่าง โดยวิธีเช่นเดียวกัน

ผู้บริหารที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ผู้บริหารนอกโรงเรียนใช้ร้อยละ 100 ของจังหวัดและ อำเภอที่โรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างสังกัดอยู่ ยกเว้นอำเภอเมือง ส่วนผู้บริหารภายในโรงเรียนใช้ร้อยละ 100 ของโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเช่นเดียวกัน

นักวิชาการที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง สุ่มมาร้อยละ 25 ของแต่ละโรงเรียนที่เป็นตัวอย่าง ประชาชนที่เป็นตัวอย่าง สุ่มมาจากโรงเรียนที่เป็นตัวอย่างโรงเรียนละ 10 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ในการวิจัยครั้งนี้ใช้เครื่องมือ 2 แบบคือ

1. แบบสำรวจ ใช้ถามกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม
2. แบบสัมภาษณ์ ใช้ถามผู้อำนวยการกองการมัธยมศึกษาและผู้บริหารภายในโรงเรียนเท่านั้น

การวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์โดยวิธีการทางสถิติ หากำร้อยละ และหากำมัชฌิมเลขคณิต (Mean)

ลำดับขั้นของการนำเสนอข้อมูล

ในการนำเสนอข้อมูล จะทำตามลำดับดังนี้

บทที่ 1 ประกอบด้วย ภูมิหลังของการวิจัย วัตถุประสงค์ของการวิจัย ขอบเขตของการวิจัย คำจำกัดความ ประโยชน์ที่จะได้จากการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย และลำดับขั้นของการนำเสนอข้อมูล

บทที่ 2 กล่าวถึง งานเขียน เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับจุดมุ่งหมาย โครงสร้างของระบบบริหารและงานบริหารการศึกษา ทั้ง 5 ประเภทของโรงเรียนมัธยมศึกษา

บทที่ 3 เสนอวิธีวิจัย ประชากรของการวิจัย ลักษณะของแบบสำรวจ และแบบ
 สัมภาษณ์ วิธีเก็บข้อมูล วิธีนำเสนอข้อมูลและลำดับขั้นการนำเสนอข้อมูลและวิธีการวิเคราะห์
 ข้อมูล

บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายและข้อเสนอแนะ

ภาคผนวก ประกอบด้วยรายละเอียดในการวิเคราะห์ข้อมูล หนังสือขอความร่วมมือ
 ในการตอบแบบสำรวจ หนังสือติดตามทวงถาม แบบสำรวจ แบบสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียน
 และแบบสัมภาษณ์ผู้อำนวยการ กองการมัธยมศึกษา

ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย